

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ
Koroška cesta 7, 3325 Šoštanj

MLADI RAZISKOVALCI ZA RAZVOJ ŠALEŠKE DOLINE

RAZISKOVALNA NALOGA

KAKO OSNOVNOŠOLCI IN UČITELJI RAZUMEJO SVET TIŠINE

Tematsko področje: INTERDISCIPLINARNO
(PSIHOLOGIJA, SOCIOLOGIJA)

Avtorica:
Anja Drev, 9. razred

Mentorica:
Urška Jakop, univ.dipl.soc.del.

Somentorica:
Simona Drev, univ. dipl. mikrobiologinja

Velenje, 2012

Raziskovalna naloga je bila opravljena na Osnovni šoli Šoštanj.

Mentorica: Urška Jakop, univ.dipl.soc.del.

Somentorica: Simona Drev, univ.dipl.mikrobiologinja

Datum predavitve:

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

ŠD Osnovna šola Šoštanj, 2011/2012
KG Komunikacija, nevidna invalidnost, gluhot, okvara sluha
AV DREV, Anja
SA JAKOP, Urška; DREV, Simona
KZ 3325 Šoštanj, SLO, Koroška cesta 7
ZA Osnovna šola Šoštanj
LI 2012
IN KAKO OSNOVNOŠOLCI IN UČITELJI RAZUMEJO SVET TIŠINE
TD RAZISKOVALNA NALOGA
OP IV, 26 str., 23 graf., 3 slike
IJ SL
JI sl/en

AI Gluhota je nevidna invalidnost, s katero se srečujemo, če pridemo v kontakt z gluho ali naglušno osebo. S to težavo se soočam tudi sama kot težko naglušna osnovnošolka. Namen raziskovalne naloge je bil, da preverim, koliko so osnovnošolci in učitelji poučeni o posebnosti komunikacije z gluho oziroma naglušno osebo. Anketne vprašalnike sem razdelila učencem višjih razredov in vsem učiteljem OŠ Šoštanj, katero obiskujem. Z analizo rezultatov sem ugotovila, da učenci in učitelji vedo kar veliko o gluhoti, nimajo pa znanja in informacij kako komunicirati z osebami, ki imajo okvaro sluha. Večina učencev, ki sem jih anketirala je že vedela nekaj stvari o tej problematiki, saj se že dolgo poznamo. Tudi večina anketiranih učiteljev se je strinjala, da so bili premalo strokovno pripravljene na poučevanje učenca z okvaro sluha. Z raziskavo sem ugotovila, da bi bilo potrebno ljudi poučiti o tematiki gluhot, načinu življenja in sporazumevanja teh oseb in jih opogumiti za vzpostavitev stika in komunikacije z osebami, ki imajo okvaro sluha.

KAZALO VSEBINE

Ključna dokumentcijska informacija.....	II
Kazalo vsebine	III
Kazalo slik in grafov	IV
1 UVOD	1
1.1 Predstavitev raziskovalnega problema.....	2
1.2 Namen in cilj raziskovalne naloge.....	2
1.3 Hipoteze.....	2
2 PREGLED OBJAV	3
2.1 Uho.....	3
2.2 Sluh in okvara sluha.....	3
2.3 Tehnični pripomočki.....	4
2.4 Komuniciranje	5
2.4.1 Komunikacijska pravila za sporazumevanje z osebo z okvaro sluha.....	5
2.5 Zgodovina šolanja gluhih otrok nekoč in danes	6
2.6 Vključevanje otrok z izgubo sluha v redno šolo – integracija.....	6
3 METODOLOGIJA	7
3.1 Metoda anketiranja.....	7
4 IZSLEDKI IN RAZPRAVA	7
4.1 Analiza odgovorov učencev	7
4.2 Analiza odgovorov učiteljev.....	12
5 SKLEPI.....	19
6 POVZETEK	20
7 ZAHVALA.....	21
8 PRILOGE	22
8.1 Priloga 1: Anketa za učitelje.....	22
8.2 Priloga 2: Anketa za učence	24
9 VIRI IN LITERATURA:	26

KAZALO SLIK IN GRAFOV

Kazalo slik

Slika 1: Zgradba ušesa.....	3
Slika 2: Vušesni (zgoraj) in zaušesni (spodaj) slušni aparati.....	4
Slika 3: Phonic ear kot pripomoček za gluhe in naglušne učence in dijake.....	5

Kazalo grafov

Graf 1: Spol anketirancev (učenci in učenke).....	7
Graf 2: Poznavanje gluhe oz. naglušne osebe.....	8
Graf 3: Sporazumevanje gluhih in naglušnih oseb s slišječimi.....	8
Graf 4: Mnenje, da oseba z okvaro sluha s slušnim aparatom sliši enako kot slišēja oseba.....	9
Graf 5: Mnenje, da gluha oz. naglušna oseba razume, če ima aparat, s katerim sliši govor.....	9
Graf 6: Oseba s slušnim aparatom sliši in razume radijske in TV oddaje.....	10
Graf 7: Sporazumevanje z gluhihimi in naglušnimi osebami.....	10
Graf 8: Ravnanje v primeru, ko oseba z okvaro sluha ne razume pogovora.....	11
Graf 9: Mnenje o prizadetosti osebe z okvaro sluha, če jo ignoriramo, ko nas ne razume.....	11
Graf 10: Želja naučiti se znakovni jezik.....	12
Graf 11: Spol anketirancev (učitelji in učiteljice).....	12
Graf 12: Delo, ki ga opravljate v šoli.....	13
Graf 13: Komuniciranje z gluho oz. naglušno osebo.....	13
Graf 14: Sporazumevanje gluhih ali naglušnih oseb s slišječimi.....	14
Graf 15: Mnenje, da oseba z okvaro sluha z aparatom sliši enako dobro kot slišēja oseba.....	14
Graf 16: Mnenje, da gluha oz. naglušna oseba razume, če ima aparat.....	15
Graf 17: Pravilnost trditve: oseba s slušnim aparatom sliši in razume radijske in TV oddaje.....	15
Graf 18: Poučevanje učenca z okvaro sluha.....	16
Graf 19: Mnenje o zadovoljivi pripravljenosti na poučevanje učenca z okvaro sluha.....	16
Graf 20: Mnenje glede prostora v razredu za lažje sledenje razlagi.....	17
Graf 21: Pokazatelj, da učenec z okvaro sluha ne sledi razlagi.....	17
Graf 22: Občutek, da učenec z okvaro sluha ne razume razlage.....	18
Graf 23: Želja naučiti se znakovni jezik.....	18

1 UVOD

*Se k meni obrni, povej mi lepo,
te prosim, ne kriči tako,
se k meni obrni, povej mi lepo.
Ironija, posmeh - zelo me boli,
še posebno od kulturnih ljudi.*

*Vprašuješ, zakaj v družbi molčim
in mnogim puščobna se zdim?
Rada bila bi prešerno vesela,
če bi njih govor prav razumela.*

*Nikogar za milost ne prosim,
udarec narave v srcu jaz nosim.
Se znova in znova trudim tako,
da bilo bi drugim in meni lepo.*

*Zatorej te prosim, ne kriči tako
se k meni obrni, povej mi lepo.*

(Helena Slejko)

Gluhota je nevidna invalidnost, ki je na zunaj neopazna, zato jo ljudje slabo poznajo. Nekoč so ljudje tako slabo poznali to težavo, da so bile osebe s to okvaro neme, saj niso imeli posebnega izobraževanja in jih niso učili govoriti. Zato so osebe z okvaro sluha veljale za manjvredne. Z razvojem tehnike in šolstva se je to precej spremenilo, ampak menim, da ljudje premalo poznajo to težavo in bi jih bilo potrebno o njej poučiti.

Že od rojstva sem naglušna in zaradi tega imam težave v komuniciranju s svojimi vrstniki. Velikokrat sem občutila, da sošolci ne poznajo mojih težav, zato mi ne morejo in ne znajo pomagati.

Ko sem slišala, da kot vsako leto, tudi letos iščejo mlade raziskovalce, sem se odločila, da naredim raziskovalno nalogo o gluhoti. Želela sem ugotoviti, koliko učenci in učitelji poznajo težave ljudi z okvaro sluha. Menim, da lahko na osnovi rezultatov raziskovalne naloge pomagam tistim, ki slabo slišijo in slišičim, da bodo razumeli gluhoto. Učencem osmih in devetih razredov osnovne šole Šoštanj sem razdelila anketne vprašalnike. Z analizo rezultatov sem pridobila odgovore, ki precej jasno kažejo, kaj je potrebno, da bodo imeli gluhi in naglušni manj ovir v komunikaciji in pri sobivanju s slišičimi.

1.1 Predstavitev raziskovalnega problema

Za raziskovalno nalogo sem se odločila, ker vem, da bi koristila meni in ostalim gluhim in naglušnim učencem v rednih šolah. Porodila se mi je odlična zamisel, da bi raziskala, koliko učitelji in učenci pravzaprav vedo o naglušnosti oz. gluhoti.

Problem, ki ga želim predstaviti v nalogi, je predvsem nepoznavanje posebnosti v komunikaciji z gluhami in naglušnimi osebami. Ljudje se, ko slišijo, da se pogovarjajo z osebo z okvaro sluha, velikokrat ustrašijo. Ne vedo več, kako nadaljevati pogovor, saj premalo poznajo to težavo.

1.2 Namen in cilj raziskovalne naloge

Namen raziskovalne naloge:

- S pomočjo ankete, ki sem jo razdelila učencem in učiteljem OŠ Šoštanj ugotoviti, koliko razumejo svet tišine, v katerem bivajo gluhe in naglušne osebe.
- Raziskati, katero področje gluhot je ljudem najmanj poznano.
- Oceniti, kaj se da izboljšati in kako pristopiti k reševanju problematike.

Cilj raziskovalne naloge:

- Na osnovi rezultatov si želim ozavestiti o problematiki gluhih, ne le učencev in učiteljev v šolah, temveč tudi v širši lokalni skupnosti.
- Organiziranje delavnic v sodelovanju z Medobčinskim društvom gluhih in naglušnih Velenje na temo Spoznajmo svet tišine.
- Večja informiranost učiteljev in učencev v osnovnih šolah.
- Obvestiti Zvezo gluhih in naglušnih Slovenije o moji raziskavi.

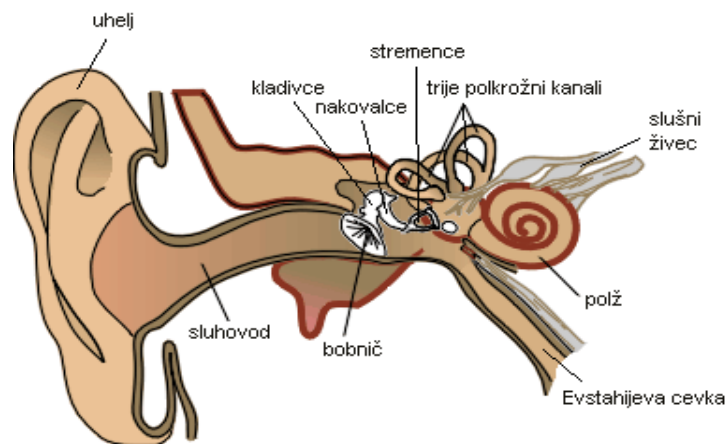
1.3 Hipoteze

- Učenci in učitelji vedo za ljudi z okvaro sluha, ne poznajo in ne razumejo pa dovolj gluhot.
- Učitelji niso dovolj strokovno usposobljeni za delo z gluhami oz. naglušnimi učenci.
- Učenci niso dovolj poučeni o posebnostih komunikacije z osebami z okvaro sluha.

2 PREGLED OBJAV

2.1 Uho

Uho je čutilo za sluh. Sestavljajo ga zunanje, srednje in notranje uho. Zunanje uho zbira zvočno valovanje in skupaj s srednjim ušesom ojača zvočni pritisk, da se zvočna energija uspešno prenese na tekočine notranjega ušesa. V polžu, ki je del notranjega ušesa, se energija valovanja pretvori v električno energijo, ki po slušnem živcu potuje v možgane (Košir 1999).

Slika 1: Zgradba ušesa

Vir: <http://www.educa.fmf.uni-lj.si/izodel/sola/2003/ura/tomic/biologija/uh2.gif>

2.2 Sluh in okvara sluha

Sluh je osnova za razvoj poslušanja, govora in jezika. Vrsta izgube sluha je pri posamezniku odvisna od tega, kje nastopi okvara. Med najpogostejšimi vrstami izgube sluha so:

- **Prevodna gluhot**– izgubo sluha je povzročila napaka v zunanjem ali srednjem ušesu, ki preprečuje, da bi zvok dosegel živec v notranjem ušesu. Do prevodne gluhote najpogosteje pride zaradi deformacije zunanjega in srednjega ušesa, mehanske poškodbe bobniča, zamašenega sluhovoda, vnetja srednjega ušesa ali pa je vzrok prirojena okvara.
- **Zaznavna gluhot**– izguba sluha, povzročena s poškodbo živcev v notranjem ušesu. Takšna izguba sluha se lahko pojavi pred ali med porodom (dednost, mednosečniške infekcije, pomanjkanje kisika med porodom, prirojeno nepravilno razvito notranje uho). Pojavlja se lahko tudi v kasnejših letih zaradi virusnega meningitisa, intenzivnega hrupa, fizične poškodbe glave in ušesa ali prejemanja nekaterih zdravil (Levec 1994).

Okvara sluha lahko nastane v različnem življenjskem obdobju, zaradi različnih vzrokov, na različnih mestih slušne poti in različno močno. Izguba sluha je lahko večja ali manjša. O naglušnosti govorimo takrat, ko je oseba še sposobna zaznati zvoke in človeški govor, ko pa tega ne zmore več, govorimo o gluhoti.

Gluhot je nevidna motnja, ki je ljudje ne opazijo, dokler ne pridejo v kontakt z gluho osebo. Najpreprosteje povedano, človek je gluh, če ne sliši zvokov in glasov iz svojega okolja, naglušen pa jih le delno sprejema. To pomeni, da gluh lahko zazna zelo močne zvoke, in to le

nekateri, ne pa vseh. Naglušen človek pa zaznava zvoke okolja, tudi govora, vendar ne vseh, zaznava pa jih kvalitativno drugače kot slišič človek (Košir 1999).

2.3 Tehnični pripomočki

Živimo v sodobnem svetu, ki nudi hiter razvoj različno prilagojenih slušnih pripomočkov, za različne okvare sluha in osebam z okvaro sluha nudijo kvalitetnejše življenje.

Slušni aparat je tehnični pripomoček, pravzaprav miniaturni ojačevalni sistem z mikrofonom in ojačevalcem. Aparat omogoča ojačanje zvoka kot tudi filtriranje zvoka in nudi uporabniku različne frekvenčne razpone. Gluhi uporabniki imajo na voljo **vušesne** in **zaušesne slušne aparate** pa tudi **polžev vsadek** (Košir 1999).

Slika 2: Vušesni (zgoraj) in zaušesni (spodaj) slušni aparati

Vir: <http://www.widex.si/slusni.htm>

Poznamo tudi druge tehnične pripomočke, ki so namenjeni k izboljšanju komunikacijskih možnosti, kot tudi za olajšanje poslušanja v hrupnem okolju:

- **Indukcijska zanka** je pripomoček, s katerim lahko gluha ali naglušna oseba lažje spremlja TV program. Zelo dobrodošla je v večjih dvoranah, cerkvah in omogoča osebam z okvaro sluha boljše poslušanje skupaj s slušnim aparatom.
- **Phonic ear ali FM sistem** je tehnični pripomoček, ki omogoča boljše poslušanje. Predvsem je koristen v razredu, kjer gluhim in naglušnim učencem in dijakom približa zvoke. Gluh ali naglušen otrok ima okoli vratu sprejemnik zvokov, učitelj pa ima oddajnik pripet na srajci, in govori v mikrofoni. Učenci in dijaki lahko z njim izklopijo motečo okolico, učiteljev glas pa naprava približa.

Slika 3: Phonic ear kot pripomoček za gluhe in naglušne učence in dijake
Vir: <http://www.zveza-gns.si/tehnichni-pripomocki?deaf>

2.4 Komuniciranje

Gluhe in naglušne osebe so zelo heterogena skupina in uporabljajo različna komunikacijska sredstva, kot so oralni govor, odgledovanje, poslušanje s slušnim aparatom ali polževim vsadkom, pisanje, pantomima, prstna abeceda, znakovni jezik, risanje ali kombinacije nekaterih od naštetih (Krančan 2003).

Način komuniciranja gluhe ali naglušne osebe je v večji meri odvisen od okolja, v katerem se je razvijala (slišišči ali gluhi starši, vključitev v integracijo ali v zavod za gluhe). Naglušne osebe in osebe, ki so bile na operativnem posegu za polžev vsadek v zgodnjih letih, so večinoma razvile oralni govor. Gluhe osebe, ki so bile vključene v zavode za gluhe, so kot prvi materni jezik uporabljale slovenski znakovni jezik, govor pa je pri njih okrnjen. Integracija v redne šole je nekaterim gluhim osebam omogočila boljši razvoj govora, kot način razumevanja pri komunikaciji pa so uporabili odgledovanje z ustnic.

Gluhe osebe se sporazumevajo s posebnim načinom komuniciranja, z znakovnim jezikom. Osnovni elementi znakovnega jezika niso besede, ampak so kretnje, mimika obraza, prstna abeceda in odgledovanje (Krančan 2009).

Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika (objavljen v Uradnem listu št. 96, dne 14. novembra 2002) opredeljuje znakovni jezik kot jezik sporazumevanja gluhih oseb oziroma naravno sredstvo za sporazumevanje gluhih oseb. Znakovni jezik je vizualno-znakovni sistem z določeno postavitvijo, lego, usmerjenostjo in gibom rok in prstov ter mimiko obraza.

2.4.1 Komunikacijska pravila za sporazumevanje z osebo z okvaro sluha

Košir (1999, str. 66) za uspešnejše sporazumevanje z gluхими in naglušnimi navaja osnovna pravila, ki naj bi jih slišišči govorec upošteval, kadar komunicira z gluhim ali naglušnim človekom:

- Govori z osebo obrnjen k njej.
- Ne korakaj in se ne premikaj med pogovorom.
- Govori normalno glasno in se ne trudi s pretirano artikulacijo.
- Ne zakrivaj ust s pričesko, roko, cigareto, žvečenjem in podobnim.
- Govorec naj bo primerno osvetljenega obraza, ne pa v mraku ali izpostavljen soncu, da se opazovalcu blešči.
- Uporabljalj kratke stavke.

- Uporabljalj skromen besednjak in ne tujk.
- Ne preskakuj s teme na temo.
- Govori naj le ena oseba in ne več hkrati.
- Uporabljalj pantomimo demonstracijo, izrazno živahnost.
- Če oseba ne razume, ponovi, ali uporabi pisalo.
- Vzemi si čas in se govorcju posveti.

2.5 Zgodovina šolanja gluhih otrok nekoč in danes

Usoda gluhih je bila v preteklosti drugačna kot je zdaj v sodobnem svetu. V sužnjeposestniškem družbenem redu je bila težka, saj so Grki, zlasti Špartanci, ki so gluhe otroke šteli med pohabljenje, otroke metali v prepade. V srednjem veku so imeli gluhi najnižji položaj (Jakopič 1998).

Glede na položaj izobraževanja gluhih v zgodovini bi lahko ta obdobja razdelili na:

1. Obdobje: čas, ko so gluhonemi bili brez pouka, to je približno do 15. stoletja (Jakopič 1998). Prvi zabeležen primer poučevanja gluhe osebe izvira iz okoli leta 700, ko je škof John v Angliji vzgojil gluhega berača in ga naučil nekaj govornice, čemur so se vsi čudili (Redžepovič in Juhart 2011).
2. Obdobje: čas, ko so gluhonemi, ki so izvirali iz premožnih družin, imeli možnosti vzgoje, to je približno do konca 18. stoletja (Jakopič 1998).

Začetnik poučevanja gluhonemih je bil benediktinec Pedro de Ponce, ki je leta 1570 k sebi vzel tri gluhoneme otroke in gluhonemega sina kraljevega namestnika. Naučil jih je govora in ročne abecede ter vse opisal v svoji knjigi z naslovom *Reduction* (Redžepovič in Juhart 2011).

3. Obdobje: od konca 18. stoletja dalje je bil čas, ko se je začela več ali manj sistematična vzgoja gluhonemih v zavodih za gluhoneme otroke (Jakopič 1998).

Ustanovitelj kretalno-pisalne metode pouka gluhih je bil opat Abbbe de L'epée kot prvi učitelj gluhonemih, ki je od učencev zahteval, naj berejo, pišejo in razumejo. Vsa svoja opažanja in metode izobraževanja gluhih je opisoval v svojih študijah, leta 1770 pa je bil v Parizu ustanovljen prvi zavod, kjer so poučevali kretalno metodo (Redžepovič in Juhart 2011).

2.6 Vključevanje otrok z izgubo sluha v redno šolo – integracijo

Gluhi otroci in mladostniki imajo na področju izobraževanja izbiro med redno šolo, to je integracijo s slišječimi, in zavodom za gluhe. Integracija jim omogoča in ponuja bolj diferencirane možnosti izobraževanja. Pomeni šolanje v redni šoli in ponuja boljše iztočnice za nadaljnje šolanje in za osebnostno in ekonomsko neodvisnost (Krančan 2009).

V zadnjih letih se je število gluhih in naglušnih mladostnikov, ki so integrirani v slišče šole skokovito povečalo, zlasti po prvih operativnih posegih polževega vsadka.

Gluhi otroci in mladostniki, ki so vključeni v integracijo, imajo težave s sprejetostjo med slišječimi vrstniki ter težave s komunikacijo in razumevanjem snovi. Sodobne raziskave kažejo, da se gluhi otroci in mladostniki v rednih šolah počutijo zelo osamljene, zafrustrirane in zavrnjene (Krančan 2009).

3 METODOLOGIJA

3.1 Metoda anketiranja

Do podatkov o poznavanju gluhih in o posebnostih komunikacije z gluhih sem prišla z anketo, ki sem jo razdelila učencem višjih razredov in učiteljem na predmetni stopnji na OŠ Šoštanj.

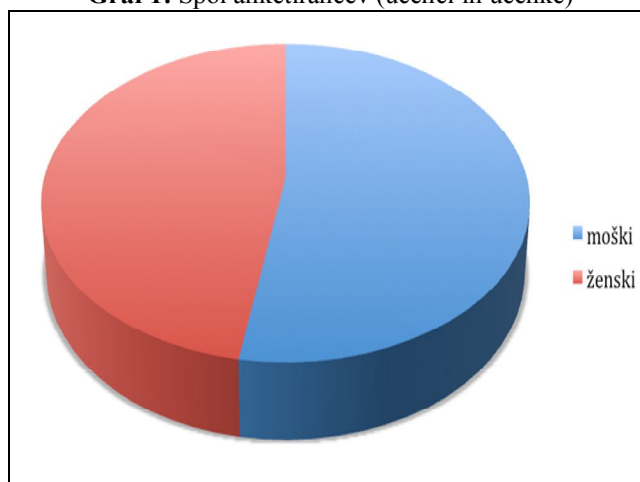
Med učence in učenke osmih in devetih razredov je bilo razdeljenih 110 anket. Odziv je bil dober, saj je anketo izpolnilo 95 učencev. Učiteljem pa je bilo posredovano 50 anketnih vprašalnikov, izpolnjenih pa je bilo 31 anket.

4 IZSLEDKI IN RAZPRAVA

4.1 Analiza odgovorov učencev

1. Obkroži spol

Graf 1: Spol anketirancev (učenci in učenke)

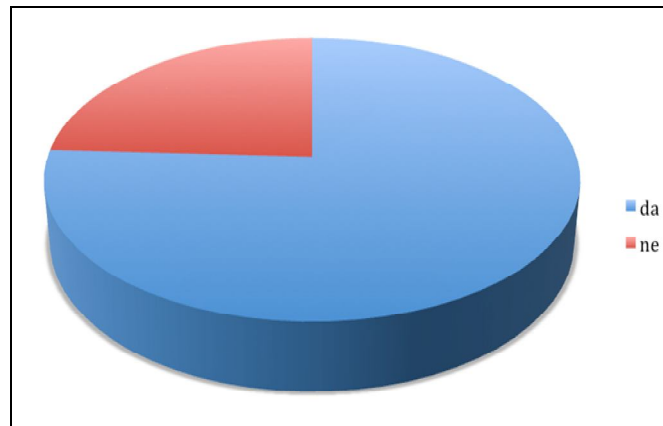
Anketirala sem učence in učenke od 6. do 9. razreda. Anketiranih je bilo 95 učencev in učenk, od tega 50 učencev in 45 učenk.

2. Kaj je gluhot?

Na to vprašanje so vsi učenci odgovorili, da je gluhot dedna ali prirojena okvara sluha.

2. Ali poznaš kakšno gluho oz. naglušno osebo?

Graf 2: Poznavanje gluhe oz. naglušne osebe

Prevladujoč del (76%) učencev je odgovoril, da pozna osebo s to okvaro, saj sem anketirala OŠ, na katero hodim tudi jaz in me večina učencev pozna, nekateri pa poznajo tudi druge osebe z okvaro sluha. Manjši del (24%) učencev ne pozna nobene gluhe oz. naglušne osebe.

4. Kako se gluha oziroma naglušna oseba sporazumeva s slišječimi?

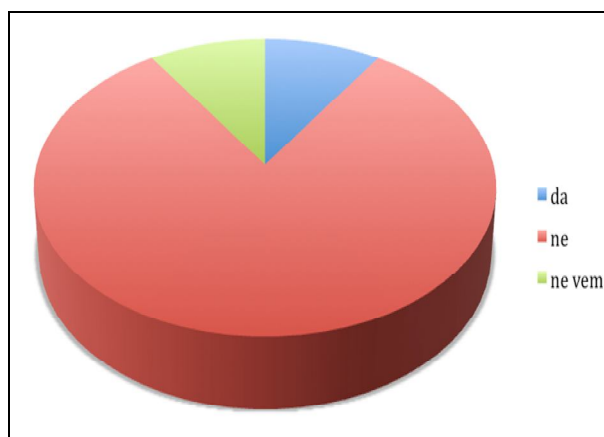
Graf 3: Sporazumevanje gluhih in naglušnih oseb s slišječimi

68% anketiranih je odgovorilo, da oseba z okvaro sluha pri sporazumevanju s slišječimi uporablja znakovni jezik ali govor, naglušna oseba pa uporablja verbalno komunikacijo. 3% so odgovorili, da omenjene osebe uporabljajo samo govor, 29% pa jih pravi, da gluhe in naglušne osebe uporabljajo le znakovni jezik in včasih govor. Analiza tega odgovora je pokazala, da veliko učencev ne ve, kako gluhe in naglušne osebe komunicirajo z drugimi. Ta odgovor potrjuje hipotezo, da učenci niso dovolj poučeni o posebnostih komunikacije z osebami z okvaro sluha.

5. Ali meniš, da lahko oseba z okvaro sluha s slušnim aparatom sliši enako dobro kot slišča oseba?

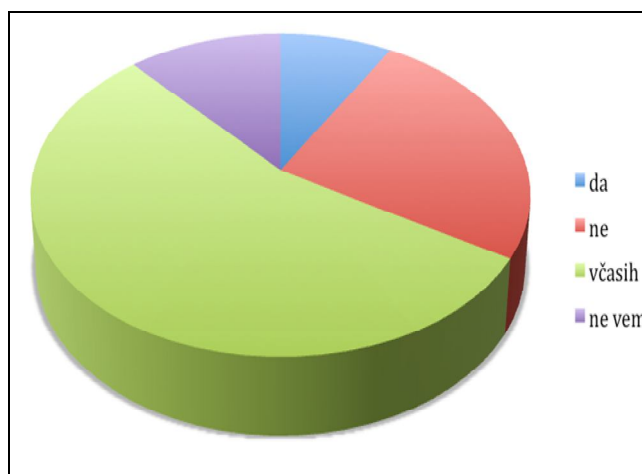
Graf 4: Mnenje, da oseba z okvaro sluha s slušnim aparatom sliši enako dobro kot slišča oseba

9% anketiranih je mnenja, da lahko oseba z okvaro sluha s slušnim aparatom sliši enako dobro kot slišča, 82% pa jih je odgovorilo, da osebe s tem problemom ne morejo slišati enako kot slišče osebe, nekateri učenci tudi ne vedo, kakšen sluh daje slušni aparat. Analiza tega odgovora potrjuje hipotezo, da večina učencev ve za ljudi z okvaro sluha, ne poznajo in ne razumejo pa dovolj gluhote.

6. Ali meniš, da gluha oz. naglušna oseba vse razume, če ima aparat, s katerim sliši tvoj govor?

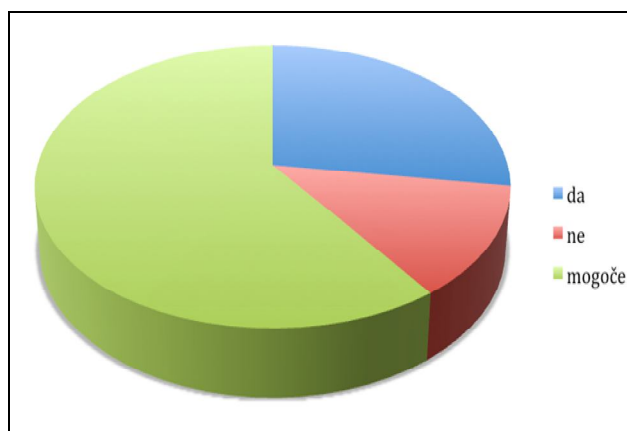
Graf 5: Mnenje, da gluha oz. naglušna oseba razume, če ima aparat, s katerim sliši govor

9% anketiranih učencev je bilo mnenja, da osebe z okvaro sluha s slušnim aparatom razumejo vse, medtem ko je bilo 25% nasprotnega mnenja, 54% pa jih je odgovorilo, da včasih razumejo včasih pa ne. 12% jih je odgovorilo, da ne vedo. Odgovori kažejo na to, da učenci niso vedno prepričani, če jih je oseba z okvaro sluha razumela, kar povzroča veliko oviro pri komuniciranju. Pomembno bi jih bilo poučiti, da so slušni aparati samo pripomoček za boljši sluh, ne zagotavljajo pa normalnega sluha.

7. Ali drži trditev »Oseba s slušnim aparatom sliši in razume radijske in TV oddaje«?

Graf 6: Oseba s slušnim aparatom sliši in razume radijske in TV oddaje

27% anketirancev je odgovorilo, da osebe s slušnim aparatom slišijo in razumejo TV oddaje, 13% se ni strinjalo s to trditvijo, 60% pa jih pravi, da gluhi s slušnim aparatom mogoče slišijo in razumejo te oddaje.

Velik del anketiranih ne ve, ali oseba z okvaro sluha sliši in razume rtv oddaje. Iz lastnih izkušenj lahko povem, da je najbolj smiseln odgovor ne, saj zvoke slišimo, govor, ki prihaja iz teh medijev, pa ponavadi ni dovolj razumljiv.

8. Kakšen je pravilen način sporazumevanja z gluhi in naglušnimi osebami?

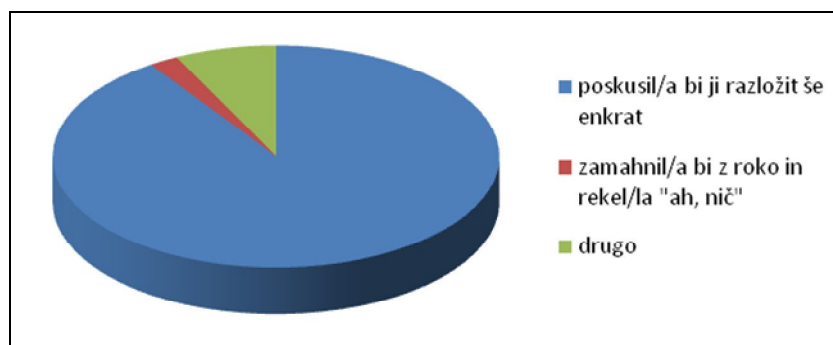
Graf 7: Sporazumevanje z gluhi in naglušnimi osebami

Pravilen način komuniciranja z osebo z okvaro sluha je ključnega pomena za kvalitetno sporazumevanje. Spodbudno je, da velika večina učencev (89%) pozna pravilen način sporazumevanja z osebami z okvaro sluha, ostali pa tega ne vedo. Menim, da jih je potrebno o tem poučiti. Tudi bonton narekuje, da naj bo oseba obrnjena k osebi, s katero se pogovarja in naj jo gleda v oči.

9. Ko se pogovarjaš z nekom, ki ima okvaro sluha, se zgodi, da te ne razume. Kaj bi v tem primeru storil/a?

Graf 8: Ravnanje v primeru, ko oseba z okvaro sluha ne razume pogovora

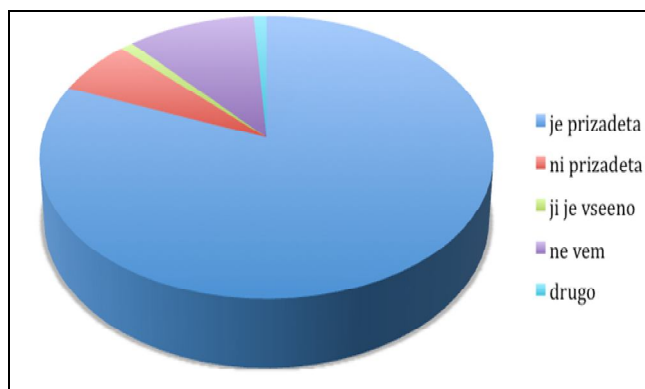

Velik del (91%) učencev se je pri tem odgovoru potrudilo, saj so napisali pravilen način ravnanja v primeru, da jih gluha oz. naglušna oseba ne razume. Učenec, ki je odgovoril, da bi kar zamahnil z roko in rekel: « Ah, nič, » pa je odkrito priznal, kaj bi v tem primeru naredil. Po mojih izkušnjah večina učencev, ki so obkročili, da bi poskusili še enkrat razložiti, v takšni situaciji izgubi potrpljenje. Ponavadi zamahnejo z roko, saj nimajo časa, volje in potrpljenja, da bi ponovili povedano.

Nekateri bi napisali nerazumljivo stvar na papir ali z rokami nakazali kaj želijo povedati ali pa bi uporabili znakovni jezik.

10. To vprašanje se navezuje na prejšnje: Kaj meniš, ali je v primeru, da bi samo zamahnil/a z roko, gluha ali naglušna oseba prizadeta, ali ji je vseeno, kakšna je tvoja reakcija?

Graf 9: Mnenje o prizadetosti osebe z okvaro sluha, če jo ignoriramo, ko nas ne razume

Velikokrat imajo osebe z okvaro sluha težave z razumevanjem pogovora, zato so hvaležne, če se sogovornik potruži in jim nerazumljeno ponovi, če je to potrebno. Tega se zaveda večina osnovnošolcev, saj jih kar 81% jih meni, da je oseba z okvaro sluha v primeru, da nekdo zamahne z roko, prizadeta. Nekateri menijo, da oseba ni prizadeta, da ji je vseeno oziroma niso vedeli, kako se počuti v takšnem primeru.

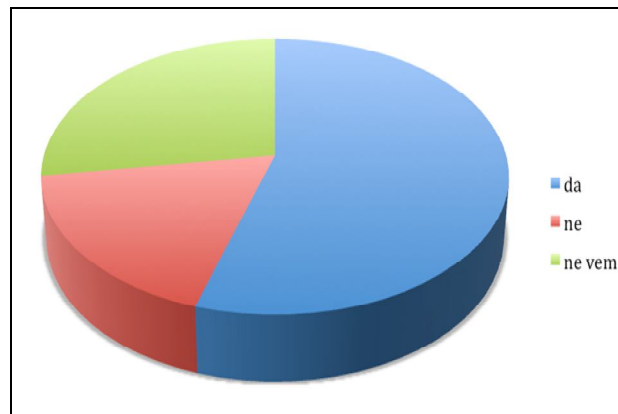

11. Naštejte slušne pripomočke, ki jih uporabljajo osebe z okvaro sluha.

Odgovor na vprašanje, kakšne pripomočke uporabljajo osebe z okvaro sluha, kažejo na slabo poznavanje, saj so napisali samo slušni aparat, ki so ga videli pri meni ali pa imajo še kakšnega znanca z okvaro sluha. Napisali pa so, da so slušni pripomočki tudi roke, znakovni jezik, abeceda, kar je napačno.

12. Ali bi se želel/a naučiti govornice gluhih (slovenski znakovni jezik)?

Graf 10: Želja naučiti se znakovni jezik

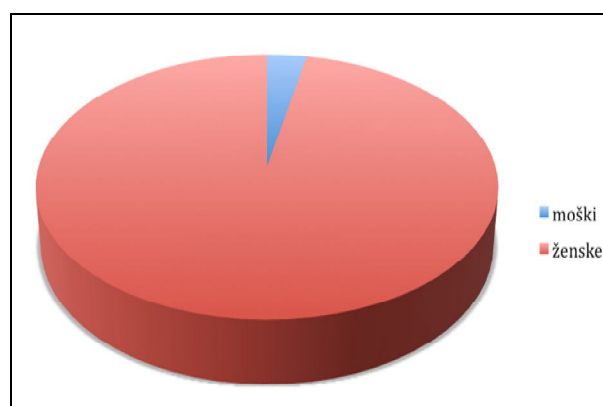

Velik odstotek učencev (55%) ima željo, da bi obvladali govornico gluhih. V osnovnih šolah bi bilo koristno uvesti delavnice ali krožke, kjer bi se naučili tega jezika. V nekaterih srednjih šolah je slovenski znakovni jezik tudi eden od predmetov pri izbirnih vsebinah. Ostali anketirani učenci te želje nimajo oziroma ne vedo, ali bi se želeli naučiti tega jezika.

4.2 Analiza odgovorov učiteljev

1. Obkrožite spol

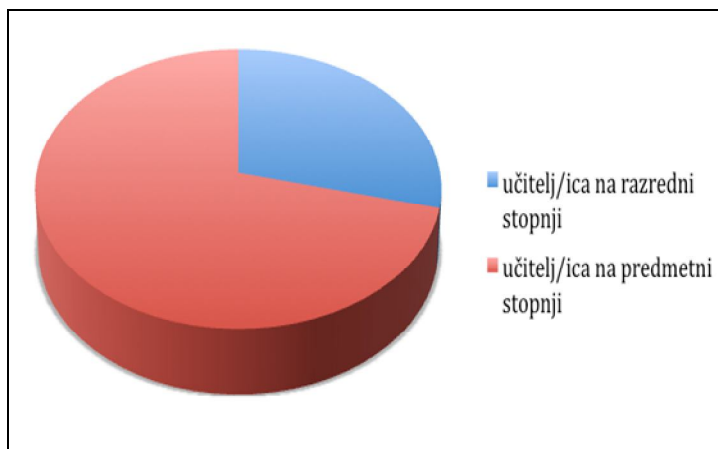
Graf 11: Spol anketirancev (učitelji in učiteljice)

Moški:1, ženske:30

2. Delo, ki ga opravljate v šoli (učitelj/ica razredne, predmetne stopnje):

Graf 12: Delo, ki ga opravljate v šoli

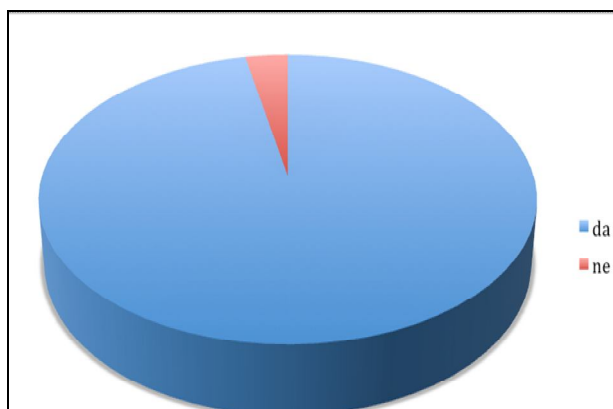
29% anketiranih učiteljev in učiteljic uči na razredni stopnji, 71% pa na predmetni stopnji.

3. Kaj je gluhot?

Vsi anketiranci (učitelji in učiteljice) so po pričakovanju odgovorili, da je gluhot dedna ali prirojena okvara sluha.

4. Ali ste že komunicirali z gluho oz. naglušno osebo?

Graf 13: Komuniciranje z gluho oz. naglušno osebo

Skoraj vsi anketirani učitelji so že komunicirali z osebo z okvaro sluha, samo en še ni imel te priložnosti. Razlog velikega deleža pritrdilnih odgovorov je, da večina učiteljev komunicira z mano. Če bi anketirala učitelje na šoli, kjer ni učenca z okvaro sluha, bi bil rezultat ankete verjetno precej drugačen.

5. Kako se gluha ali naglušna oseba sporazumeva s slišječimi?

Graf 14: Sporazumevanje gluhih ali naglušnih oseb s slišječimi

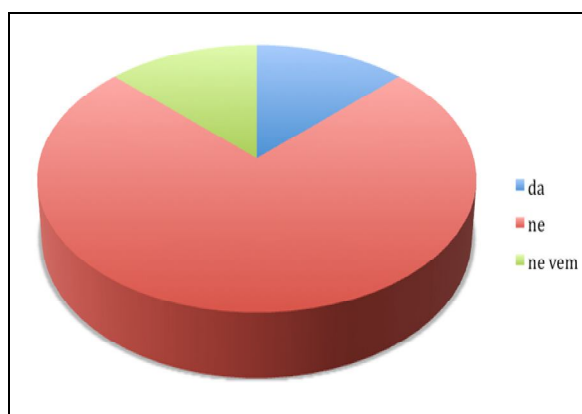

Komunikacija gluhih se od komunikacije slišječih močno razlikuje. Pomembna je neverbalna komunikacija pri sprejemanju informacij, osebe z okvaro sluha ponavadi berejo iz ustnic sogovornika, opazujejo njihove gibe in hkrati poslušajo, kolikor jim to omogočajo ostanki sluha. Poznamo primere, ko se oseba, ki ima malo ostankov sluha, zelo dobro nauči govora, kljub temu da je kategorizirana kot gluha. Še več pa je primerov, ko naglušni kljub temu da ima dobre ostanke sluha, pri svoji komunikaciji uporablja predvsem znakovni jezik – prevzame identiteto gluhega.

Večina učiteljev (97%) pozna način komuniciranja gluhih oseb, samo en anketirani meni, da gluhe in naglušne osebe uporabljajo le znakovni jezik in včasih govor, kar ne drži in predvideva se, da ta oseba ni imela nikoli možnosti komuniciranja z osebo z okvaro sluha.

6. Ali menite da lahko oseba z okvaro sluha s slušnim aparatom sliši enako dobro kot sliščea oseba?

Graf 15: Mnenje, da oseba z okvaro sluha s slušnim aparatom sliši enako dobro kot sliščea oseba

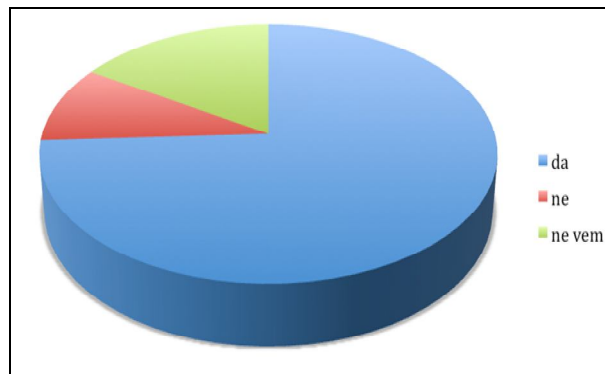

Slušni aparat poleg močnejših zvokov v uho pošilja tudi neprijetne šume. Osebe z lažjo naglušnostjo s slušnim aparatom lahko dobro slišijo in razumejo zvoke iz okolja. Ljudje z močnejšo okvaro sluha si poleg poslušanja s slušnim aparatom pri komunikaciji pomagajo z branjem iz ustnic, kar je naporno predvsem takrat, ko je v pogovor vključenih več ljudi. Moja izkušnja je takšna: imam 87% izgubo sluha in težko komuniciram v skupini, predvsem zato, ker se teme pogovora hitro menjajo, več ljudi govori naenkrat. Če ne razumem pogovora, si običajno udeleženci pogovora ne vzamejo časa, da bi povedano ponovili.

Analiza tega odgovora potrjuje hipotezo, da učitelji vedo za ljudi z okvaro sluha, ne poznajo in ne razumejo pa vsi dovolj gluhot. Velik del učiteljev (13%) namreč meni, da lahko osebe z okvaro sluha s slušnim aparatom slišijo in razumejo enako dobro kot slišiče. Enako število anketiranih učiteljev ne ve, koliko sliši oseba s slušnim aparatom.

7. Ali menite, da vas gluha oziroma naglušna oseba razume, če ima aparat, s katerim sliši vaš govor?

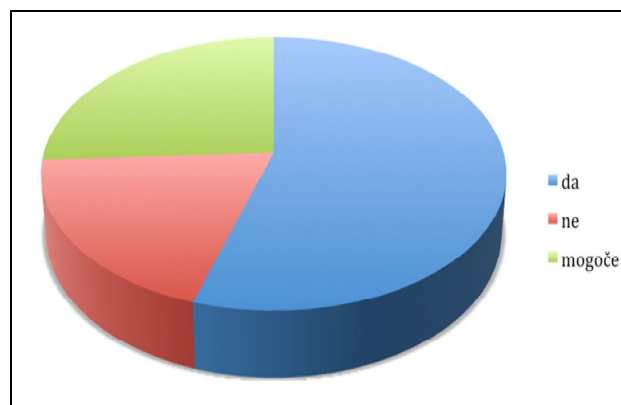
Graf 16: Mnenje, da gluha oz. naglušna oseba razume, če ima aparat, s katerim sliši pogovor

74% oseb je odgovorilo, da gluha oseba razume govor, če ima aparat s katerim sliši govor, 10% se jih ni strinjalo, 16% pa jih ni vedelo. Pogoj za uspešno komunikacijo z osebo z okvaro sluha je, da slišiči govori razumljivo in gleda sogovornika v oči. Tudi osebe, ki pri komuniciranju uporabljajo samo znakovni jezik, nas bodo razumele, če se bomo potrudili in govorili počasi in razločno.

8. Ali drži trditev »Oseba s slušnim aparatom sliši in razume radijske in TV oddaje«?

Graf 17: Pravilnost trditve: oseba s slušnim aparatom sliši in razume radijske in TV oddaje

Osebe z manjšo izgubo sluha imajo pri poslušanju RTV oddaj s slušnim aparatom manj težav kot osebe z večjo izgubo sluha. Moja izkušnja je, da nekatere stvari razumem, če so povedane razločno. Veliko stvari pa ne razumem, čeprav jih slišim. Zato trdim, da osebe s hudo okvaro sluha potrebujejo podnapise, ki jim omogočajo spremljanje TV programov.

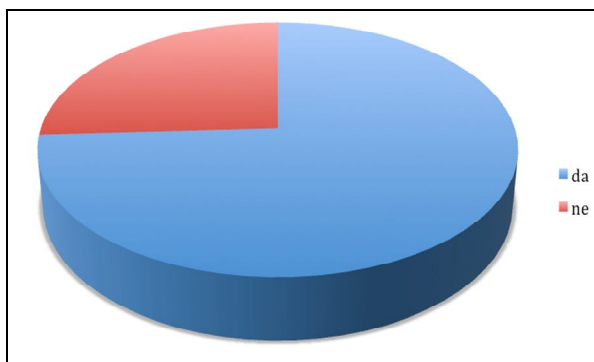
55% anketirancev je odgovorilo, da osebe s slušnim aparatom slišijo in razumejo radijske in TV oddaje, 19% je odgovorilo z ne, 26% pa z mogoče.

9. Kakšen je pravilen način sporazumevanja z gluhi in naglušnimi osebami?

Vsi anketirani so odgovorili, da je pravilno, da se obrneš k osebi s katero se pogovarjaš in ji razločno govoriš.

10. Ali ste že kdaj učili učenca z okvaro sluha?

Graf 18: Poučevanje učenca z okvaro sluha

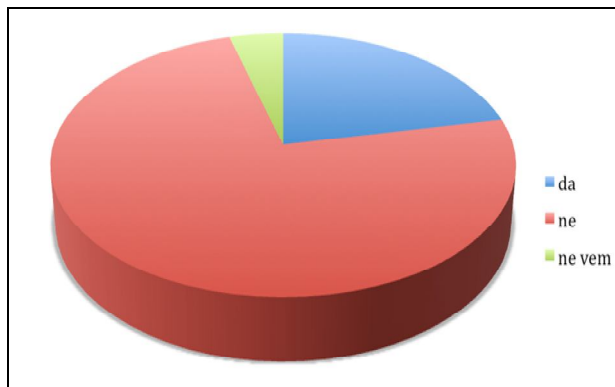

74% učiteljic in učiteljev je že učilo učenca z okvaro sluha, 26% pa še ne.

Če ste odgovorili z DA, odgovorite na naslednja vprašanja:

11. Ali menite, da ste bili oziroma ste dovolj strokovno pripravljene na poučevanje učenca z okvaro sluha?

Graf 19: Mnenje o zadovoljivi strokovni pripravljenosti na poučevanje učenca z okvaro sluha

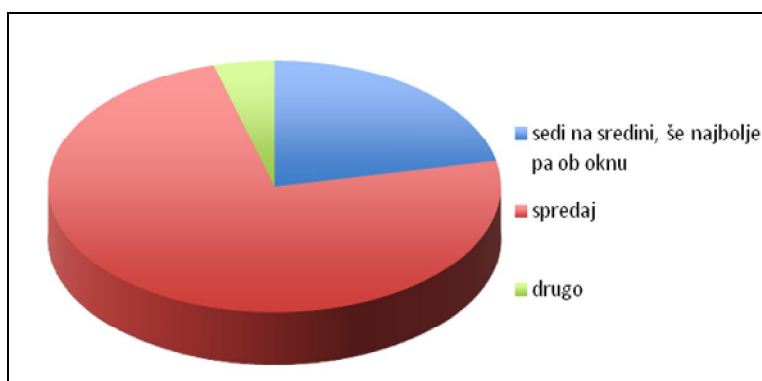

22% anketiranih učiteljev meni, da so bili dovolj strokovno pripravljene na poučevanje učenca z okvaro sluha, 74% jih je odgovorilo, da niso bili dovolj pripravljene, 4% pa ne vedo.

Odgovori na to vprašanje potrjujejo hipotezo, da učitelji niso dovolj strokovno usposobljeni za delo z gluhi oz. naglušnimi učenci, kar je zaskrbljujoče. Ker med študijem niso imeli priložnosti pridobiti izkušenj in potrebnih znanj, je potrebno vzpodbuditi vodstvo šole, da jim omogočijo, ob prihodu učenca z okvaro sluha, dodatna izobraževanja. Potrebna izobraževanja vsako leto pripravljajo zavodi za gluhe in naglušne. Koristne informacije, ki jih dobijo učitelji na takšnih srečanjih, lahko občutno pripomorejo k uspešnejši integraciji otrok z okvaro sluha. Samo učitelj, ki pozna posebnosti in težave gluhih in naglušnih otrok, lahko pripomore, da bodo tudi učenci razumeli sošolca z okvaro sluha.

12. Kaj menite, kje je za učenca z okvaro sluha najboljši prostor v razredu, da lažje sledi učiteljevi razlagi?

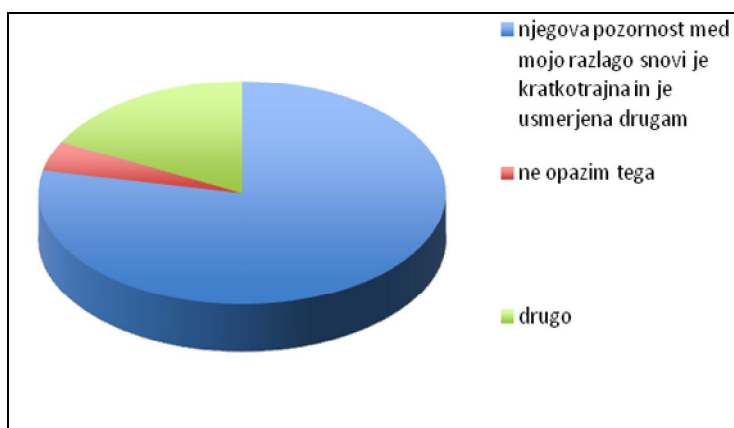
Graf 20: Mnenje glede prostora v razredu za lažje sledenje razlagi

Najprimernejši prostor, kjer naj bi ob klasični postavitvi klopi sedel otrok z okvaro sluha, je druga klopa ob oknu. Tako učenec spremlja dogajanje v razredu in posluša učitelja. Zaskrbljujoče je, da samo 16% učiteljev ve, da je najboljši prostor za učenca z okvaro sluha v razredu na sredini, še najbolje pa ob oknu, večina pa jih meni, da je zanj boljši prostor spredaj.

13. Kako ugotovite, da ima učenec z okvaro sluha težave pri spremljanju vaše razlage?

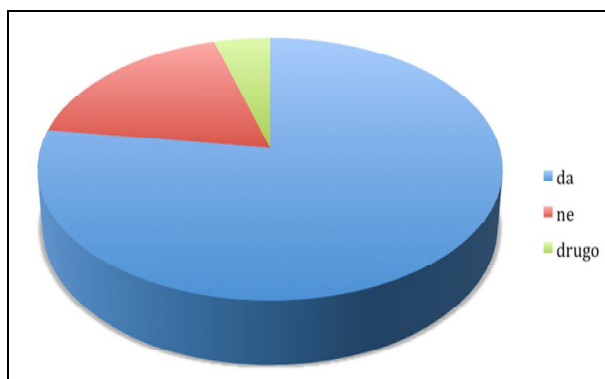
Graf 21: Pokazatelj, da učenec z okvaro sluha ne sledi razlagi

Spodbudno je, da kar 58% anketiranih učiteljev ugotovi težavo pri spremljanju razlage, ko je učenčeva pozornost kratkotrajna in je usmerjen drugam, 13% pa to ugotovi po obnašanju učenca ali pa ga učenec/ka sam opozori na to. Samo 3% učiteljev ne opazi težav, kar pa ne pomeni, da otrok vse razume.

14. Ali ste imeli kdaj občutek, da ne veste, če je učenec z okvaro sluha razumel vašo razlago?

Graf 22: Občutek, da učenec z okvaro sluha ne razume razlage

Otroci z okvaro sluha s svojo neverbalno komunikacijo zelo dobro kažejo, če česa ne razumejo, zato je zaskrbljujoče, da nekateri (13%) učitelji še niso imeli občutka, da jih učenec z okvaro sluha ni razumel. Dejstvo je, da mogoče ti anketiranci niso bili dovolj pozorni, ali jih učenec z okvaro sluha razume. Samo eden anketirani je odgovoril, da ga je učenec opozoril, če razlage ni razumel.

15. Če ste odgovorili z da, opišite, kako ste postopali, da vas je učenec razumel.

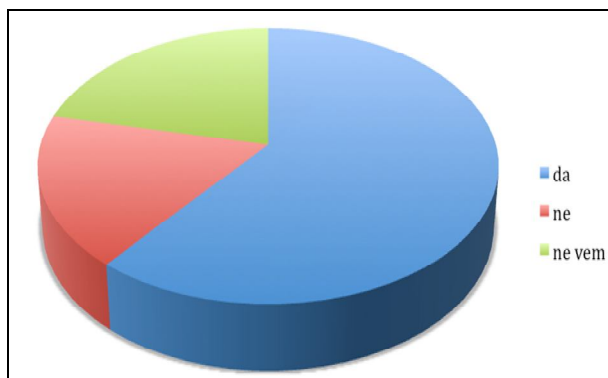
Anketiranci so odgovorili, da so ponovili snov obrnjeni k učencu, ki ni razumel razlage, poskusili so mu jo dodatno razložiti s slikovnim gradivom.

16. Naštejte slušne pripomočke, ki jih uporabljajo osebe z okvaro sluha.

Večina učiteljev ali učiteljic pozna slušne aparate. Bolj poučeni so poznali več pripomočkov: polžkov vsadek, sprejemnik, mikrofon, pisalni telefon, računalnik, pretvornik zvočnih signalov v vidne, aparat za brezžičen prenos glasu od mikrofona do slušalk sprejemnika, telefonski ojačevalec. Eden anketirani prišteva k slušnim pripomočkom znakovno abecedo, kar pove, da ni dovolj poučen.

17. Ali bi se želeli naučiti govorico gluhih (slovenski znakovni jezik)?

Graf 23: Želja naučiti se znakovni jezik

Razveseljivo je dejstvo, da se velik del (58%) anketiranih učiteljev želi naučiti znakovnega jezika, 19% se jih tega ne želi naučiti, 23% pa jih ni prepričano, ali bi se želeli naučiti znakovnega jezika.

5 SKLEPI

Gluhi so bili v zgodovini v zelo slabem položaju. Dolgo je vladalo mnenje, da niso sposobni učenja, zato so bili zatirani in se je z njimi zelo slabo ravnalo. V današnjem času pa lahko tudi gluha oseba doseže enako stopnjo izobrazbe, kot jo dosežejo slišišči. Sem učenka devetega razreda in ker sem edina oseba z okvaro sluha v OŠ Šoštanj, velikokrat naletim na težave, ki jih morda ne bi bilo, če bi sošolci in nekateri učitelji razumeli in bolje poznali svet tišine. Ker se sporazumevam z govorom, s šolskim delom nimam posebnih težav in razumem, da sošolci ne vedo, da mi 87% izguba sluha predstavlja velikokrat ovire, ki jih slišišči težko razumejo. Tudi to je bil razlog, da sem se odločila raziskati, koliko učenci in učitelju poznajo težave, ki jih imajo gluhe in naglušne osebe.

Eden izmed glavnih problemov, ki sem ga želela predstaviti v nalogi je nepoznavanje posebnosti v komunikaciji z osebami, ki imajo okvaro sluha.

Pri pridobivanju podatkov sem uporabila metodo anketiranja.

Analiza ankete je pokazala, da je gluhoti nevidna invalidnost, katere učenci in nekateri učitelji v Osnovni šoli Šoštanj, kjer je bila izvedena, ne poznajo dovolj. Predvidevam, da bi raziskava na osnovnih šolah, kjer ni gluhih učencev, pokazala drugačne rezultate.

Z analizo odgovorov je potrjena hipoteza, ki pravi, da učenci in učitelji vedo za ljudi z okvaro sluha, ne poznajo in ne razumejo pa dovolj gluhoti. Tudi hipoteza, da učenci niso dovolj poučeni o posebnosti komunikacije z osebami z okvaro sluha je bila potrjena z analizo rezultatov raziskave. Ugotovljeno je bilo, da večina učencev in nekateri učitelji ne vedo, kako se komunicira z gluhi in naglušnimi osebami. Menijo, da se osebe s to okvaro sporazumevajo samo z znakovnim jezikom in včasih z govorom. Nekateri anketirani ne vedo, da gluhe in naglušne osebe s slušnim aparatom ne slišijo enako kot slišišči. Veliko anketiranih ne ve, če te osebe slišijo in razumejo RTV oddaje. Iz lastnih izkušenj lahko povem, da slišimo zvoke, govor pa ponavadi ni dovolj razumljiv, da bi ga s slušnim aparatom razumeli.

Drugo hipotezo, da učitelji niso dovolj strokovno usposobljeni za delo z gluhi in naglušnimi učenci, potrjuje analiza odgovorov, v katerih večina učiteljev pravi, da niso bili dovolj usposobljeni za delo z gluhi in naglušnimi učenci. Potrjena hipoteza kaže na to, da bo potrebno na tem področju še marsikaj postoriti. Učitelj, ki ima dovolj znanja za delo z otroci z okvaro sluha, bo pri poučevanju uspešnejši, svoje znanje bo lahko prenašal na sošolce učenca z okvaro sluha. Majhen delež učiteljev ve, da je najboljši prostor za učenca z okvaro sluha na sredini, še najbolje pa ob oknu. Večina jih meni, da je bolje, če otrok sedi spredaj.

Zavodi za gluhe organizirajo vsako leto izobraževanja za učitelje, ki učijo otroke z okvaro sluha v rednih osnovnih šolah. Koristno bi bilo, da bi se teh izobraževanj udeležili vsi učitelji, ki učijo otroka z okvaro sluha.

Raziskovalna naloga odpira veliko novih vprašanj: hipoteze, ki so potrjene, kažejo na težek položaj otrok z okvaro sluha v redni osnovni šoli. Menim, da bi lahko večino težav, ki vplivajo na slabo počutje otrok z okvaro sluha, odpravili. Pomembno je, da slišišči spoznajo ovire, ki jih prinaša okvara sluha. Pri tem jim lahko pomagamo tisti, ki imamo težave tako, da o tem spregovorimo.

6 POVZETEK

Namen raziskovalne naloge je bil, da preverim, koliko so osnovnošolci in učitelji poučeni o posebnostih komunikacije z gluho oziroma naglušno osebo. Želela sem raziskati, katero področje gluhotе je ljudem najmanj poznano, ter oceniti, katere težave bi lahko odpravili ali zmanjšali in kako bi to storili. Anketne vprašalnike sem razdelila učencem višjih razredov in učiteljem OŠ Šoštanj, katero obiskujem.

Z analizo rezultatov sem ugotovila, da učenci in učitelji nekaj vedo o gluhoti. Slabo pa poznajo težave pri komuniciranju in posebne potrebe oseb z okvaro sluha. Zaskrbljujoče je, da večina anketiranih učiteljev meni, da so premalo strokovno pripravljene na poučevanje učenca z okvaro sluha.

Potrdile so se vse tri hipoteze, zastavljene pred pričetkom raziskovanja.

Z raziskavo sem ugotovila, da je potrebno učitelje in učence poučiti o gluhoti, načinu življenja in sporazumevanja s temi osebami. To lahko storimo skupaj z medobčinskimi društvi gluhih in naglušnih, s katerimi bi organizirali delavnice. Tudi mediji lahko pripomorejo k osveščanju problematike gluhih. Znanje bi slišče opogumilo, da bi z osebami, ki imajo okvaro sluha, uspešneje komunicirali. Ker so učitelji in učenci v veliki meri pokazali željo po znanju slovenskega znakovnega jezika, je potrebno razmisliti o brezplačnih krožkih, ki bi jih v osnovni šoli organizirala Zveza gluhih Slovenije skupaj s tolmači slovenskega znakovnega jezika.

S skupnimi močmi lahko dosežemo, da se bodo učenci z okvaro sluha med slišječimi sošolci bolje počutili.

7 ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem mentoricama Urški Jakop in sestri Simoni Drev za pomoč in vzpodbudo pri opravljanju raziskovalne naloge.

Zahvaljujem se tudi mami Sonji za koristne napotke. Hvala tudi vsem učencem in učiteljem, ki so vestno izpolnili anketne vprašalnike.

8 PRILOGE

8.1 Priloga 1: Anketa za učitelje

Šoštanj, december 2011

Pozdravljeni!

Sem Anja Drev, učenka devetega razreda OŠ Šoštanj. Prijavila sem se na razpis Mladi raziskovalci za razvoj Šaleške doline, kjer pripravljam nalogo z naslovom Kako osnovnošolci in učitelji razumejo svet tišine. Prosim če izpolnite anketo, saj mi bodo vaši odgovori v veliko pomoč pri tej nalogi. Anketa je anonimna.

1. Spol (obkroži): m   ž
2. Delo, ki ga opravljate v šoli:
  - a) Učitelj/ica na razredni stopnji
  - b) Učitelj/ica na predmetni stopnji
3. Kaj je gluhot?
  - a) dedna ali prirojena okvara sluha
  - b) nalezljiva bolezen
  - c) ne vem
4. Ali ste že komunicirali z gluho oz. naglušno osebo?
  - a) da
  - b) ne
5. Kako se gluha ali naglušna oseba sporazumeva s slišječimi?
  - a) Gluha oseba uporablja znakovni jezik ali govor, naglušna oseba pa uporablja verbalno komunikacijo.
  - b) Gluhe in naglušne osebe uporabljajo samo govor.
  - c) Gluhe in naglušne osebe uporabljajo le znakovni jezik in včasih govor.
6. Ali menite, da lahko oseba z okvaro sluha s slušnim aparatom sliši enako dobro kot slišiča oseba?
  - a) da
  - b) ne
  - c) ne vem
7. Ali menite, da vas gluha oziroma naglušna oseba razume, če ima aparat, s katerim sliši vaš govor?
  - a) da
  - b) ne
  - c) ne vem
8. Ali drži trditev: »Oseba s slušnim aparatom sliši in razume radijske in TV oddaje?«
  - a) da

- b) ne
- c) mogoče

9. Kakšen je pravilen način sporazumevanja z gluhi in naglušnimi osebami?

- a) vpijemo, da nas oseba sliši
- b) obrnjeni smo k njej in ji razločno govorimo
- c) ne vem

10. Ali ste že kdaj učili učenca z okvaro sluha?

- a) da
- b) ne

Če ste odgovorili z DA, odgovorite na naslednja vprašanja

11. Ali menite, da ste bili(ste) dovolj strokovno pripravljeni na poučevanje učenca z okvaro sluha?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

12. Kaj menite, kje je za učenca z okvaro sluha najboljši prostor v razredu, da lažje sledi učiteljevi razlagi?

- a) Sedi na sredini, še najbolje pa ob oknu
- b) Spredaj
- c) Drugo _____

13. Kako ugotovite, da ima učenec z okvaro sluha težave pri spremljanju vaše razlage?

- a) Njegova pozornost med mojo razlago snovi je kratkotrajna in je usmerjen drugam.
- b) Ne opazim tega
- c) Drugo _____

14. Ali ste imeli kdaj občutek, da ne veste, če je učenec z okvaro sluha razumel vašo razlago?

- a) da
- b) ne
- c) drugo _____

15. Če ste odgovorili z da, opišite, kako ste postopali, da vas je učenec razumel.

_____

_____

16. Naštejte slušne pripomočke, ki jih uporabljajo osebe z okvaro sluha.

_____

_____

17. Ali bi se želeli naučiti govornice gluhih (slovenski znakovni jezik)?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

Hvala za vaš trud. ☺

8.2 Priloga 2: Anketa za učence

Šoštanj, december 2011

Pozdravljen/a!

Sem Anja Drev, učenka devetega razreda OŠ Šoštanj. Prijavila sem se na razpis Mladi raziskovalci za razvoj Šaleške doline, kjer pripravljam nalogo z naslovom Kako osnovnošolci in učitelji razumejo svet tišine. Prosim, če izpolniš anketo, saj mi bodo tvoji odgovori v veliko pomoč pri tej nalogi. Anketa je anonimna.

1. Spol (obkroži): m   ž

Razred: _____

2. Kaj je gluhot?

- a) dedna ali prirojena okvara sluha
- b) nalezljiva bolezen
- c) ne vem

3. Ali poznaš kakšno gluho oziroma naglušno osebo?

- a) da
- b) ne

4. Kako se gluha ali naglušna oseba sporazumeva s slišječimi?

- a) Gluha oseba uporablja znakovni jezik ali govor, naglušna oseba pa uporablja verbalno komunikacijo.
- b) Gluhe in naglušne osebe uporabljajo samo govor.
- c) Gluhe in naglušne osebe uporabljajo le znakovni jezik in včasih govor.

5. Ali meniš, da lahko oseba z okvaro sluha s slušnim aparatom sliši enako dobro kot slišēja oseba?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

6. Ali meniš, da gluha oziroma naglušna oseba vse razume, če ima aparat, s katerim sliši tvoj govor?

- a) da

- b) ne
- c) včasih
- d) ne vem

7. Ali drži trditev: »Oseba s slušnim aparatom sliši in razume radijske in TV oddaje?«

- a) da
- b) ne
- c) mogoče

8. Kakšen je pravilen način sporazumevanja z gluhi in naglušnimi osebami?

- a) vpijemo, da nas oseba sliši
- b) razločno govorimo in jo gledamo v oči
- c) ne vem

9. Ko se pogovarjaš z nekom, ki ima okvaro sluha, se zgodi, da te ne razume. Kaj bi v tem primeru storil/a?

- a) Poskusil/a bi ji razložiti še enkrat
- b) Zamahnil/a z roko in rekel: »ah nič«
- c) drugo _____

10. To vprašanje se navezuje na prejšnje. Kaj meniš, ali je v primeru, da bi samo zamahnil/a z roko, gluha ali naglušna oseba prizadeta, ali ji je vseeno, kakšna je tvoja reakcija?

- a) je prizadeta
- b) ni prizadeta
- c) ji je vseeno
- d) ne vem
- e) drugo

(prosim, opiši) _____

11. Naštejte slušne pripomočke, ki jih uporabljajo osebe z okvaro sluha.

_____

_____

12. Ali bi se želel/a naučiti govorico gluhih (slovenski znakovni jezik)

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

Hvala za tvoj trud. ☺

9 VIRI IN LITERATURA:

1. HERNJA, N. / WERDONIG, A. / BRUMEC, M./ GROEGL, S. / ROPERT, D. / VARŽIČ, I. 2010. Priročnik za delo z gluhi in naglušnimi otroki.
2. JAKOPIČ, B. 1998. Oris zgodovine vzgoje in izobraževanja gluhih v svetu.
3. KOŠIR, S. 1999. SLUH: naglušnost in gluhost. Zveza gluhih in naglušnih Slovenije, Ljubljana.
4. KRANČAN, G. 2003. Simbolizem kretnje v komunikaciji gluhonemih. Diplomsko delo. Ljubljana, Fakulteta za družbene vede.
5. KRANČAN, G. 2009. Posebnost odraščanja gluhih mladostnikov primerjavi s slišječimi vrstniki. Magistrsko delo. Ljubljana, Fakulteta za družbene vede.
6. LEVEC, A. 1994. Učenec z izgubo sluha v vašem razredu. Priročnik za učitelje na rednih šolah, Ljubljana.
7. REDŽEPOVIČ, A./ JUHART, M. 2011. 80 let organiziranega delovanja gluhih in naglušnih na Slovenskem, Ljubljana.
8. <http://www.educa.fmf.uni-lj.si/izodel/sola/2003/ura/tomic/biologija/uho2.gif>, 3. marec 2012.
9. <http://www.widex.si/slusni.htm>, 3. marec 2012